

VOIKO RAAMATTUKRITIIKKIIN LUOTTA

Kolossalaiskirjeen mukaan on olemassa kaksi kilpailevaa filosofista lähestymistapaa sen mukaan, mihin tiedonlähteeseen ne perustuvat: toinen perustuu alkuvoimiin ja toinen Kristukseen: ”Pitäkää varanne, ettei kukaan houkuttele teitä harhaan tyhjillä ja pettävillä viisauden opeilla, jotka nojautuvat ihmisten perinnäisiin käsityksiin ja maailman alkuvoimiin eikä Kristukseen.” Kol. 1:8.

Tutkimusohjelma: Tieteen menetelmät eivät ole maailmankatsomuksellisesti neutraaleja. Käytetyt menetelmät perustuvat aina ennako-oletuksiin, joita ei voida tieteellisesti todistaa, ja uskon jonkin tiedon lähteen luotettavuudesta. Tutkija nojautuu joihinkin tiedon hankkimisen tapoihin ja tiedonlähteisiin: esim. havainto, muisti, järjellinen päättely, käytännöllinen kokemus, asiantuntijoiden tiedollinen auktoriteetti, rationaalinen ja eettinen intuitio ja Jumalan ilmoitus.

Naturalistinen tutkimusohjelma: Naturalistisen tutkimusohjelman mukaan luotettavan tiedon lähteenä on ainoastaan luonnontieteellisen menetelmän avulla saatava tieto eli luotettavina tiedon lähteinä pidetään havaintoa, muistia, järjellistä päättelyä ja erilaisia teorian valinnan kriteerejä. Naturalistinen tutkimusohjelma sulkee ehdottomasti Jumalan ilmoituksen pois tiedon lähteenä. Joko Jumalaa ei ole olemassa, tai ainakaan Jumala ei voi puuttua historian tapahtumien kulkuun eikä ilmoittaa itseään. Historiallis-kriittinen menetelmä teologiassa rakentuu naturalistisen tutkimusohjelman varaan. Niin sanottu historiallis-kriittinen menetelmä on oikeammin spekulatiivista kirjallisuuskritiikkiä. Lähdekritiikki, muotohistoriallinen tutkimus, traditiokritiikki, redaktiokritiikki. Tuottaa spekulatiivisia teorioita, jotka rakentuvat pääasiassa tutkijoiden mielikuvitukselle, koska Raamatusta hylätään kaikki yliluonnollinen aines. Teoriat vaihtuvat vaihtelevien filosofisten lähtökohta-oletusten mukana. Hyvin vähän sellaisia tutkimustuloksia, joista edes historiallis-kriittiset tutkijat ovat keskenään yksimielisiä.

Supranaturalistinen tutkimusohjelma: Supranaturalistisen tutkimusohjelman mukaan luotettavan tiedon lähteenä on havainnon, muistin, rationaalisen päättelyn, rationaalisen ja eettisen intuition lisäksi Jumalan sanallinen ilmoitus. Teistisen supranaturalismin mukaan on olemassa ääretön, kaikkivaltias, kaikkietävä, täydellisen hyvä persoona, josta ihminen voi saada tietoa ja joka on selitys aineellisen maailmankaikkeuden olemassaololle ja sen järjestykselle. Teistisen oletuksen pohjalta tulee mahdolliseksi luottaa ihmisen älyllisiin kykyihin, koska ne ovat älykkään suunnitelman tulosta. Supranaturalistinen lähestymistapa johtaa kieliopillis-historialliseen eksegeettiseen menetelmään. Käytetään hyväksi kaikkea Jumalan sanailmoituksen tarjoamaa tietoa. Supranaturalistisesta lähtökohdasta voidaan oikeuttaa usko järjen, havainnon ja arvointuition periaatteelliseen luotettavuuteen.

Perusteluja omaksua supranaturalistinen tutkimusohjelma

1. Tieteellinen tutkimus on aina riippuvaista perimmäistä todellisuutta koskevista oletuksista:

millainen on todellisuuden alkuperä, järjestys ja tarkoitus (vrt. Thomas Kuhn: tieteellinen tutkimus toimii paradigman pohjalta)

- näihin perimmäisiin kysymyksiin ei ole mahdollista vastata pelkän tieteellisen menetelmän avulla, mutta tieteellinen menetelmä edellyttää näitä perimmäisiä kysymyksiä koskevia oletuksia
- tieteellisen menetelmän pohjana olevia oletuksia ovat: a) on olemassa ihmisen tajunnasta riippumaton maailma, b) maailmalla on järjestys, joka ei ole ihmisen mielen luomusta vaan ihmisen tajunnasta riippumatonta, c) maailma on yhtenäinen niin että on mahdollista päätellä yksittäistapauksista yleistyksiin, d) aistihavainnot antavat luotettavan käsityksen todellisuudesta, e)

järjen päätelmät auttavat pääsemään selville maailman rakenteesta, f) matemaattiset kaavat ja inhimillinen kieli pystyvät ilmaisemaan tosiasioita maailman rakenteesta

- kaikki tieteellinen tutkimus joutuu tekemään tällaisia oletuksia, mutta niitä ei ole mahdollista tiedollisesti oikeuttaa ilman supranaturalistista lähtökohtaa
- lopulta vain Jumalan ilmoitus antaa riittävän syyn uskoa, että ihmisen älylliset kyvyt ovat luotettavia, koska ne ovat kehittyneet älykkään suunnitelman ohjaamina
- naturalismi on itsensä kumoava, ei voi oikeutetusti luottaa järkeen tai havaintoihin

2. Sekä naturalisti että intuitionisti joutuvat ainakin peitetysti tekemään oletuksia siitä, mitä pidetään kaiken alkuperustana, josta kaikki muu saa selityksensä. Esimerkiksi materialisti pitää tällaisena selityserustana ainetta. Kuitenkin esim. Bas C. van Fraassen argumentoi, että kukaan ei ole onnistunut määrittelemään materialismin peruskäsitettä "aine" tai "materia" riittävän selvästi, että tällä väitteellä olisi tieteellistä merkitystä. Niinpä materialismi on naturalistin näkökulmasta luvaton uskomus, koska sitä ei voida perustella luonnontieteellisellä menetelmällä.

3. Sen enempää naturalismi kuin intuitionismikaan ei pysty oikeuttamaan uskoa ihmisen älyllisten kykyjen luotettavuuteen.

4. Naturalismi johtaa välttämättä konstruktivismiin. Naturalismi ei johda konstruktivismiin pelkästään suhteessa Jumalaan vaan myös suhteessa aineelliseen todellisuuteen, muihin tajuihin olentoihin ja itseensä.

5. Naturalismia ohjaa humanistinen edistyksen myytti ja tieteisusko. Jacques Ellul mukaan myytti on itsestään selväksi koettu, kokonaisvaltainen ja motivoiva mielikuva siitä, mikä on inhimillisen olemassaolon ehdoton perusta. Naturalistinen tieteen myytti on ristiriidassa sen historiallisen tosiasian kanssa, että moderni luonnontiede syntyi raamatullisten olettamusten varassa.

6. Naturalismi ei anna riittävää perustaa itsetuntemukselle ja itsekriittisyydelle, koska naturalismilla ei ole ratkaisua ihmisen pahuuden ongelmaan eikä edes perusteita käyttää pahuuden käsitettä. Supranaturalismin mukaan ihmiselle on ominaista itsetpetostaipumus. Francis Bacon kirjoittaa:

Inhimillinen ymmärrys ei ole kylmä valo, vaan sen täyttää halu ja tunne, jotka synnyttävät "toiveajatteluun perustuvan tieteen". Sillä ihminen uskoo mieluiten sen, minkä hän toivoo olevan totta. Hän torjuu vaikeudet, koska hän on liian kärsimätön tutkiakseen asiaa, asialliset käsitykset, koska ne rajoittavat toivoa, luonnon syvemmät osat taikauskonsa takia, kokemuksen valon röyhkeytensä ja ylpeytensä takia ettei hänen mielensä näyttäisi askartelevan vähäpätöisten ja ohimenevien asioiden kanssa, asiat, jotka ovat kummallisia ja kaikkien odotusten vastaisia, yleisen mielipiteen takia. Lyhyesti sanoen tunne lukemattomilla, usein näkymättömillä tavoilla ulottuu ja vaikuttaa ymmärrykseen. (Novum Organum, 1. kirja, aforismi 49)

Luther kirjoittaa:

Pyhä Raamattu tahtoo, että siihen suhtaudutaan pelossa ja nöyryydessä. Siihen päästään sisälle paremmin tutkimalla sitä hurskaassa rukouksessa kuin järjen terävyydessä. Niiden, jotka luottavat pelkästään järkensä nerouteen ja ryntäävät Raamattuun sikojen tavoin likaisin jaloin, aivan kuin Raamattu olisi pelkästään jonkinlaista inhimillistä tietoa, on mahdotonta välttää vahingoittamista itseään ja muita, joita he opettavat. niin peräti kykenemättömiä he ovat erottamaan asioita toisistaan: ja he käsittelevät Raamattua ilman mitään kunnioitusta - - Näin tekevät etenkin ne, joiden vatsat ovat pullollaan noiden sikojen, filosofien palkohedelmistä. (Luther, WA, 1, 507.)